

REGÉLŐ.

Pesten csütörtökön martius 7^{kén} 1839.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csütörtökön. Fél évi díjja helyben képekkel 5 ft. borítéktalanul; postán 6 ft. pengőben Budapestiek évnegyedenként is válthatnak példányt. A' folyóiratnak egyes száma, vagy képe 12 kr. p. p.

ELBESZÉLÉS.

Arthur és Marie.

(Töredék EUGEN SUE „Atar Gull” ezimű románjából.)

„O Annám! — kiálta — fel a' haldokló —
messd-le tiedhez hasonló hosszú hajam-
nak fűrtjeit!”

„Ugy ajándékozhatok — szóll a'
szelid leányka magában — imá-
dóimnak gyűrűket, tulajdon ha-
jam csonkítása nélkül. — Kedve-
sem — így folytatja érthetőn —
esküszöm neked, fűrtjeid már
nyílt síromba követendnek!”

Egy könyv ragyogott a' haldokló sze-
mében.

(Történet.)

Gróf*** alig huszonhét éves, már zajos életet élt; a' termé-
szettől rendkívüli testi 's lelki tulajdonokkal felruházva, bár fiatal
volt, heves szenvedélyek és kicsapongások által tetemes atyai
örökségét nagyon megkisebbité.

Történetből a' nagy világban, hova igen keveset járt, egy
gyönyörű fiatal, de szegény leánykát pillanta-meg.

És megint történetből szenvedélyesen bele szeretett. Ez első
igaz szerelme volt. Egy kicsapongónak első szerelme, mint tuda-
tik, örült szenvedély, 's mint gondolhatni, a' leghevesebb.

A' gyönyörű leánykának tetszett ezen örült szenvedély: de
mivel éppen olly erényes, mint szép volt, 's mivel őt nevelő nénje
négyezeri férjhez menetekor természetesen elég tapasztalást szerez-
hetett, azért a' papi áldás előtt sem kézszorítás, sem csók nem en-
gedtetett-meg.

Gróf*** Marie-ban — így nevezték a' gyönyörű leánykát —
forró vért, fellengős fogalmakat, és átalján az élet örömeihez álla-
podott vágyat vett észre, mely tulajdonok kifejléséhez csak nagy

gazdagság volt szükséges.— Mielőtt a' házassági szerződést aláírák, így szólott a' gróf e' leánykához: „Marie! nekem hibáim, és nevetéséges oldalaim vannak.“

A' fiatal lányka nevetett, melly alkalommal megnyiltt ajkai két rend fejr kicsiny gyöngyöket mutattak.

„Marie, én heves vagyok, indulatos, patvarkodó, és még eddig éppen olly szerencsétlen a' párviadalban, mint szerelemben!“

A' fiatal leányka sohajtott, könyörületesen tekintvén reá. Millyen szemekkel! — hogy' illettek a' sohajok a' szüz kebelhez!

„Marie, nekem sok pénzem volt, igen sok pénzem: de lovak, ebek, asztalok és asszonyok elpazéroltatták velem nagy részét.“

A' fiatal lányka egykedvűen mosolygott, szép gömbölyű vállait vonogatva.

„Marie! mint hiszem, csak három száz és néhány ezer frankom maradt; te tizenkilencz éves vagy; sok uj hatásnak leendsz kitéve; a' nagy világi élet valami uj előttd; a' fényűzés, vigalmak, egy nagy város kábitó örvényei előttd ismeretlenek; nagyon természetes, hogy ezek ingerelni fognak. Én vágyaid kielégítésére kevés pénzzel, de sok hibával bírok, — és még is hozám akarsz jönni?“

A' fiatal lányka kicsiny gömbölyű kezével befogta száját.

Gróf*** nőül vevé őt. Barátjai sokat nevettek e' házasságon. A' grófné, eddig hideg és visszatartó, egészen oda engedé magát az első szenvedély örültségének; barna, fiatal, tüzes, igen hamar hasonló lett lángkeblű, heves lelkületű férjéhez. Elég különös, hogy a' birás sem olthatá mámorát, 's egyik gyönyör a' másikat érte.

A' gróf gazdasága csökkenésének ellenére is házasságakor még száz ezer tallér birtokában volt: de bálványát imádván, természetes, hogy e' bálvány tündöklött a' sok drágakőtől. Marie csak selyembe és kasemirbe öltözködött, 's picziny lábai a' kemény utszai kövezetre, vagy poros sétányokra lépni soha sem merészeltek.

Az örökség e' szerint látszólag összeolvadott.

Házasságuk negyedik hónapja után délutáni három óra volt, midőn a' bizonyos rövid utjáról csak mult napon visszatért gróf egyik, neje a' másik pamlagon heverve, mindketten halovány fáradt arczvonásokkal néztek egymásra.

„Arthur! — szólott Marie, hosszú fekete selyem haját már soványabb ujjáival igazítva — Arthur! csak még egy hónapot e' sze-

rencsében — azután meghalni! Akkor angyalom! minden kéjt kiűritettünk, az édes andalgástól a' megrázó görcsig; irigylendő élvezetek közt mámorunk új színeket öltött mindig magára. Mi igen boldogok vagyunk; — lehetlen, hogy így maradjon! — engeddd megelőznünk a' közelgő bánat óráját. Akarsz? szólj kedves! akarunk-e nem sokára együtt meghalni? — egy tömjént gözölgő szénnel töltt edény, 's ajk ajkon! így örökre elalszunk szokott ölelésünkben' —

A' kecses teremtés fejét kezeiben tartván, karjait a' drága szövetű vánkosra támasztva, nagy érzelő szemeit férje halovány arczára veté.

Arthur testének egész felső részével felegyenesedett, pillanata lángolt, és egy hihetlen kifejezése a' csudálatnak 's örömmek sugárzott homlokán. — Mély kéjbe merült; — e' gondolatja volt neki is már öt nap előtt; mert husz éves korában minden gyönyört éldelt, mellyet csak erős testtel és lángoló képzelődéssel éldelni lehet. — Azon szenvedély, mellyet neje iránt érzett, minden előbbi szenvedélyét magában foglalá; mert úgy szerette őt, mint előbb lovait, ebeit, játékot, bort, tánczosnőket, vagy más némbereket.

De a' nyomorult pénz is annyira megszűkült, hogy a' legnagyobb szükség közelítése éreztetett. — Éppen úgy tűnt-el azon szép összehangzás is, melly, mint Scudery mondta volna — az akarat és lehetőség közt eddig létezett; — miért panaszkodhatott volna tehát?

Azért Arthur nem is felelt. — Vannak érzetek, mellyekről emberi nyelv számot nem adhat. — Két nagy köny gördült-le arczán; — ez egész felelete. Marienak hozzá simulása olly megfoghatlan hatású volt ezen erőteljes természetre, hogy egy ideig hallatlan, majd csudálatos fenségre feszült. Meg kell azonban valanom, hogy e' varázs-hatás Arthur gazdagságára nem terjedt; mert ez tizennégy nap mulva oda volt, egészen oda — és o — szegény Arthur! —

„Ma tehát! — szóll a' kevéssé sovány, de még is szép Marie — ki házasságuk előtt kövérnek látszatott, és jó színe is volt.

„Ma estve! — felelt gyengéden Arthur.

„Irtál már? — kérdé Marie.

„Légy nyugodt kedves jó Mariem! gyanú senkire se essék! — Így nyugodtan, sőt vidámon elérték „ville d' Avray“ erdőcskébe: mert a' fuladási tervről lemondottak; nagyon mindennapiasnak

fartván azt, és sokkal jobbnak villámként ható méreg által kellemes árnyékban e' világot elhagyni. Éppen juliusban volt.

„Ez nem asszony, ez angyal!“ — kiáltott Arthur, midőn az egészen boldog Marie mosolygva, egy könnyen törő vékony üvegcset bonta-fel, melly telve volt smaragdszínű higanynyal.

Egy magányosan álló terebélyes cser alatt nyugodtak; a' lég nehéz volt; az ég tiszta; a' nap nyugvóban.

„Szólj imádottam, hogyan osztandjuk-fel e' megszabadító italt? — kérde a' fiatal asszony fejér gömbölyű karját férje nyaka körül fonva 's homlokát megcsókolva.

„Nem tudom, angyalom!“ — felelt egykedvűleg Arthur; nejének keblén nyugodva, 's ajkai alatt szívének ütéseit olvasva.

„Halld tehát — mondá ő szenvedélyesen, égő pillantással, buja borzalom futván-át testét — halld Arthurom, mit tanácslok. Vegyük e' gyenge üvegcset mindketten szájunkba, 's törjük-el egy csók kéjében — érted ugy-e?“

„Igen — o! igen — jer — jer ide!“ — felelt Arthur.

A' nap lenyugodott.

Másnap estve a' gróf egy borzasztó álomból ébredett. Nyelve száraz, nyaka gyulva; ütere majd ketté szakíták koponyáját. — Ugyan azon helyen volt, hol mult napon. Belsejét ezer szúrás marcanglá. Ekkor forogni kezdett; földbe harapdosott a' legirtózatoss fájdalom dühében. — Egy rövid csendesebb perczben Marienak holt testét keresé: — de az nem volt itt.

Szörnyű fájdalmai ujultak; annyira ordított, hogy egy vadász történetből őt hallván felemelte, 's vadászházához kísérvén, mint tulajdon fiját ápolta. — A' grófnak erős természete a' nagy csapásnak ellent állott, és tizennégy nap mulva veszélyen kívül volt. De Marie-val mi történt, nem tudhatá-meg.

Egy reggel a' becsületes vadász a' grófnak tett ama szolgálatairól szóló árjegyzéket hozott, mellyeket a' gazdának emberszeretete mindennap csak 10 frankra becsült: vendége mulattatására a' Journal de Paris egyik számát is meghozta. — A' gróf olvasni kezdett, 's arczán különös kifejezés tünt-fel.

„Két száz frank jutalom annak, ki M** Urnak, *** utzában, egy nagy fejér agarat visszahozand. Fülei sárga tarkák, nagyon vad, és harapós, neve Vairdaw.“ — Ez csaknem fogcsikorgatásra indítá a' grófot. — Tovább:

„Bizonys Chavard öt évi közmunkára és megbélyegeztetésre íteltetett, mert estve fegyveresen egy házra törvén; káposztát és fehér házi nyulakat lopott: de mivel Chavard e' gonosz tette előtt jó magaviseletű volt, — mivel özvegy, és hat kis gyermeknek atyja, — élelmét keze munkája által szerezte, kezeit azonban egy a' nem rég feltalált gőz-erőműveket használó milliomos váltónál elvesztette; — e' körülményeknél fogva a' megbélyegzés büntetése elengedtetett.“

A' tökélyesedő polgárisodásnak ez újabb bizonyítmánya sem volt oka a' gróf elhalványulásának 's vér-veres szemei forgásának: tehát valami más lehetett; — de úgy hiszem, megtaláltuk. „Gróf*** tizennégy nap óta lakásából eltűnt. Igen nagy gyanúnál fogva éltenek öngyilkosság által vete véget házikörülmények és javai elpazérlása miatt. Ez annál hihetőbb, mert ***grófné előbb, vagy azon nap, mellyen férje eltűnt, egy gazdag urnak társaságában elutazott, 's utjokat hir szerint Marseille felé vették.“

Ez volt bizonyosan, mi a' gróft annyira megborzasztá, hogy eszmélet nélkül dült nyughelyére.

E' fájdalmas 's őt hegyként nyomó ájulás alatt iszonyú lényeket képzelt látni, mellyeknek egymáshoz közeledése, mint ismeretlen nyelvnek élőjelei, különös jelentésű volt.

És most következő, malomkerék gyanánt forgó, és szikrázó szavakat olvasa:

„Egy fiatal asszony soha a' fényűzésről és örömekről le nem mond; legalább nem azért, hogy magát meg gyilkolja. — Ő téged, bolond! megcsalt; — ő aranyaidat, míg még voltak — ifjúságodat, szépségedet szerette, míg még ifjú, szép valál. — A' gyümölcs leve ki van facsarva, a' héját eldobja; — ő mást szeret, kinek aranya van, mint neked volt, — ki szép, mint te szép valál; — ő meg akart tőled szabadulni, és bohó fellengzésedre, vesztedre, tulajdon hidegvérűségére és csalfaságára építé tervét; — most pedig kikaczag szerebnesével; — mert téged megholtnak hisz!“

Itt a' gróf egészen magához jött; iszonyodással, mozdulatlan tagokkal felemelkedett, míg habos szájjal, kitártt örült szemekkel ágyára vissza nem rogyott; — üterei megszűntek, fuladozni kezdett.

És megint a' jó vadász volt, ki e' crisisből megszabadítá; új szolgálatokkal 's könyörüléssel tetézte, csak 10 frankért napjában.

Meggyógyulván a' gróf, egy drágakövet adott neki eladás végett. Kifizette azután — és megszökött. Ez időtől fogva a' jó

vadász mit sem hallott felőle. Olvasta volna azonban a' marseillei hírlapokat, talán megütközik a' következő cikkelyen.

„Egy borzasztó gaztett egész városunkat rémülésbe hozá. — Nem rég özvegy ***grófné **urral ide érkezett, 's a' legnagyobb társaságokban részt vett. Tegnap este felé iszonyú kiáltás hallatszott a' grófné szobáiból, ki a' kikötőnél, a' követné házában lakott. — Az ajtók feltöretvén, a' grófnét sok gyilkos-szurások által sebesülten, vérében uszva találták. — Úti társának csak e' szavakat mondhatta: „én őt elveszettnek hittem; de él — ő gyilkolt-meg — rettegj tőle — én csak téged szerettelek — szerelem“ — 's ekkor megszűnt élni. — Temetése ma reggel történt. A' gyilkos mindenhol kerestetik. Mondják, hogy a' holtak vélt ***gróf az. Kevés remény van elfogattatásához; mert több tanú mindjárt a' tett után egy férfiút látott a' kikötőhöz sietni. — Azon este egy sardiniai lobogós hajó elvitorlázott. — Nagy gyanú van arra is, hogy e' szörnyeteg féltékenységből a' habokban végzé életét. A' város házán függ személyes leírása: magassága öt láb tiz hüvelk; sovány, hosszú halovány arcú, fekete szemöldökű, fekete bajszú, fekete hajú, világos kék szemű, fejér fogú, széles állú; — zöld felső köntösben, fejér gömbölyű kalappal jár.

VESZPRÉMI.

PESTI VIZSGÁLÓ.

H i r s z e k r é n y.

Hajóhidunk pilotáját febr. 28-ki délután kezdték beverni. Hidunk tökélyes elkészültét mart. 5-re vártuk. — A' vásár-gunyhók már szorgalmasan felállítatnak. Dunánk partjait számos kis és nagy hajók övedzik. Gőzönyeink megkezdék idei pályájokat — B a j a febr. 25-kén. — Az időben, midőn a' fővárosaink közötti Duna megtisztult, nálunk még azt kemény jég borítá. Hozzá járulván tehát a' leérkezett jégnek sokasága, 's a' vizet sok helyen elrekesztvén, nem csekély kiöntéseket okozott; melly csapás ismét a' Sárközökre nagy befolyással volt. Sugoviczáknak folyása nyílsebességu vala, 's csak ritkán láthatánk fölszínén némelly a' nagy Dunáról érkezett jégto megeket. Február 21-re a' S u g o v i c z a torka fenéig érő jégkapuval látta tott-el, mi miatt annak sebes folyása megcsökkent; hanem a' vizáradást északról láttuk közeledni; különösen a' V a j a s bősziült rohammal tört az ugy nevezett sz. János alatt, hol február 23-kán némelly tölgyfa-hajókat a' mal mokhoz csapdosván, kettő igen megsértetett, egy pedig elsüllyedvén alig ment hették-meg a' molnárok annak a' vízből kidudorodott részét. Az ár még szomorúbb eseményeket látszott e' vidéken eszközölni, míg Mátyásnak várás erejű hajnali langy tavaszi szele az akadályt szerző három szigetnél a' jeget meglóditva a' víznek rendelt helyén nyílást nem eszközölt. Most már a' károsodott vidékek könnyebben lélekeznek; Dunánk közepe tiszta; egye-

dül csak partja ápol még némelly jégtornyokat. — A' viz is egyre apad. — Említésre méltó még az is, hogy a' Szeremlyén aluli révek egész télen által vizen szállíták-át az utasokat; mert ott a' Duna nem állott-be. — *) FÜLHEGYI.

KÜLÖNFÉLE.

Tréfa-füzér.

A' gyászvonal.

Utam a' temető mellett vitt-el. Egy ujan ásott sirgödör jövőnd lakosára várt. Illy tekintet mindig komoly eszméket idéz-fel a' lélekből. Valljon az, ki e' lakot elfoglalandja, boldog volt-e, 's a' halál által élet-örömeiben keletlenül zavartatott-meg; vagy boldogtalan, ki előtt a' börtön zárait tárta-fel? Bár ki volt legyen is az elhunyt, részvételt érzek iránta. A' holtak érdemesbek részvétünkre, mint az élők. A' holtak béke-kedvelők, takarékosak, titoktartók, ebédre, mellynek falatain árvák, özvegyek 's nyomorúak vérkönnyesejpe párolg, nem hívnak, — foglalatosságainkban nem zavarnak; nincs jól táplált, boszontó ostoba képök; kétszíniségből nem sirnak; pórias ötletek, gyáva parodiázások felett nem röhögnek; színházban jeles művek adatásakor nem ásitoznak; esetlen tréfák nem ragadják őket magukon kívül; a' daljátékok 's annak egyes jeles tagjait nem gyalázzák; collegáik ellen, minthogy velek nem egy véleményűek, nem agyarkodnak; a' hasztalanságot csupa pártosságból nem magasztalják, 's az érdemet nem palástolják-el; szóval, a' halottak mindenben ellenképei az élőknek. Szerettem volna e' halottat ismerni, kinek lakásához a' kaput olly készséggel tárta-fel a' sirásó. — A' sors kíváнатomat a' szó legteltesebb értelmében megelőzte; mert alig haladtam a' városba vívő sétányon 100 lépést, egy gyászvonalt láttam felém nyomulni. Illy vidám 's egyszersmind illy szomorúnak még egy gyászvonalt sem láttam. A' koporsót hat férjfiú emelte. Egyik — mint később tudám-meg — könyvárus volt, másik színházbérlő, harmadik híres journalista, negyedik olasz dalmű-szerző, ötödik divat-szabó, 's hatodik építőmester. A' halottvivők arczán nem terült-el szomorúság, sőt inkább barátoknak látszának, 's a' lipcei vásárról beszélgettek vig zajjal 's nevetkezve. A' halottvivőkről elégedetlenül fordultak szemeim a' koporsóra. Egyszerűn fekete volt ez minden czifrázvány nélkül, csupán kis réz paizska volt rajta szemlélhető, az elhunyt nevét 's halálának évkorát, 1839., mutató. A' név betűi, alkalmasint szembetűnés elmellőzése végett, olly aprón voltak írva, hogy a' vonal mozgása miatt egyet sem különböztetheték-meg. Figyelmemet magánál a' halottnál is inkább magára vonta a' gyász-kiséret és a' kandiak serege. A' gyász-kiséret nem fényes kocsikon haladó fényesen öltözött személyekből állott; az arczokon elterült mély bú még is feléjek vonzott. A' legelől ballagó 's feketén öltözött, sovány férjfiú, kinek gyér-hajjal fedett fejét repkény koszorú környezi, hóna alatt arany lantot, jobbában korpa-czibere levesre két utalványt tart, egy költő. Utána sirva egy színész lépdél, ki szinpadról leléptekor az álfalakat nem sodorja-el, a' részrehajló bírálóknak nem hódol, pártjokhoz

*) Midőn éppen e' levelet írom, olly sűrű hó szállong már fagytól majd felolvadt földünkre, hogy ha a' földnek lágyága nem lenne akadályul, már holnap ismét szánkázhatnánk.

nem szegődik, 's kárhozatos terveiket nem helyesli, a' közönség közé kegyvadászás kedvéért a' színpal megett történt dolgokat nem viszi; tagtársait a' földszínen fennszóval nem bírálhatja, 's haszonlesésből némely tagoknak a' közönséget megelőzőleg nem tapsol; — oldalán egy gyászlepelbe burkolt dramai dalnoknő inog, ki az éneklést mint művészetet tanul; ki az ordítás és éneklés között különbséget tud tenni; kinek ereje van szerepe beljegyét felfogni, 's a' művészséget a' testre aggatott cifra rongyoknál többre becsüli. E' pár után egy szépművészeti folyóirat szerkesztője ballag, ki olvasóit jeles költemények, tanítva mulató értekezések, 's nem hazugság és szemvakító magasztalásokkal mulattatja, 's 1838. végén részvétlenség miatt lapjaival fel kelle hagynia. Mellette egy festész ballag, ki az egymásra hányt szemsértő színeket nem kedveli; kinek a' természet istennője; ki „Paris“ szó hallására nem rogyik térdre. Ezek után egy csapat zenész megy, kik általján erősítik, hogy Strauss keringői nem egyházba 's Lanner vágatái nem komoly operába való: és boszorkodnak, midőn egy haldoklótól allegretto scherzandó-t hallanak gajdoltatni. A' köztők lépdelő zeneszerzők csupa honfiak, kik dalműveiknek honi színpadon adatására már évek óta várnak; a' versenyjárszók jeles művészek, de az ármánykodás és charlatanériának ellenségei, 's így ajánló leveleik után csak Toldy Miklós lovaként tengődnek, míg lármát ütő idegenek ládával hordják-el a' hazai aranyat. A' vonalt, melyre minden felel kutyák ugatnak, valódi tudósok 's aestheticusok zárják-be. A' koporsó láttára harsogó kacajjal zengék ékesen 's divattulzólólag öltözött piperőczek és dámák: „csak hogy ez meghalt! most következendnek az arany idők!“ — Egy egyszerűn öltözött közép osztálybeli férjfiú, ki szívét nem tanulta-ki kebléből, 's még is többet tudott, mint némely kérkedő tón-adó, egy könyűt zuzván szét szemében, szorult kebellet sohajtá: „kár a' boldogultért! Őt mindenkijónak hirdeté! De így van az! — földünkön a' jónak már nincs maradása; a' jókat ostobáknak nevezik, és valóban olly ritkák is már közöttünk, mint boltjainkban a' valódi tokaji.“ — Kíváncsiságom a' koporsó után üzött. A' sir szélén letették. Aubry kutyája vígan szökött keresztül rajta, ekkor az ég megdörrent, és viharként harsogott a' légben a' „Kölcsey“ név. A' kisérlet térdre rogyott. A' divátos nézők cotillont táncoltak. Én csendesen a' boldogultnak nevét olvasám: „apja az ész, anyja a' szépnék érzése — nem tudom élnék-e még — 's a' megboldogult — az izlés volt.“

Németből szabadon

RÖJTÖKY.

Szórejtvény.

Ingadozó növevényt tesz csak három jegyű szócskám;

Visszásan nemzet, 's illy nevű honja vagyon.

BELLAÁGH JÓZSEF.

Előbbi rejtvény: BABÉR.

Szerkezi Mátray Gábor, halpiacson alul, a' Duna partján 114. sz. a.

Nyomtatja Trattner-Károlyi, uri utsza 612.